

DE MEERWAARDE VAN DE OPLEIDING MEDISCH PEDICURE SPORT

Ruim 150 pedicures hebben sinds 2016 het examen Medisch Pedicure Sport afgelegd. Zij behandelen de voeten van sporters, helpen sportblessures aan de voeten te voorkomen en geven advies aan (beginnende) sporters.

Bewegingswetenschapper Ellen Brink vertelt waarom deze specialisatie zo waardevol is, zowel voor de sporters als voor de ontwikkeling van de pedicurepraktijk. Haar motto: "Verder kijken dan de tenen lang zijn."

Is dat genoeg, 150 Medisch Pedicures Sport? Ellen Brink: "Ik vind het best weinig, als ik zie wat de plannen voor de toekomst zijn. De sportkoepel NOC/NSF heeft een ambitieuze sportagenda voor 2032 met de mooie slogan: 'Samen op weg naar het sportiefste land ter wereld'. Het doel is dat iedereen in alle levensfasen en op alle niveaus iedere dag plezier beleeft aan sport. Want bewegen en (samen) sporten draagt bij aan een vitale samenleving, die nu bedreigd wordt door de vergrijzing, de obesitasepidemie en eenzaamheid. De gezondheidszorg wordt minder belast als de mensen fitter zijn. Kortom: we willen twaalf miljoen mensen aan het sporten krijgen. Dan moet dat sporten wel veilig gebeuren en moet overbelasting of verkeerde belasting van de voeten voorkomen worden. We willen immers dat de zorgkosten juist dalen? Pedicures spelen nu al een belangrijke rol in de preventie bij o.a. diabetes, reuma en de oudere voet. Tertiaire preventie is het voorkomen van complicaties en ziekteverergering en het bevorderen van de zelfredzaamheid van patiënten. Als Medisch Pedicure Sport kun je een nog belangrijker rol krijgen en houden in de keten, want je weet immers al veel over de voeten van diabetespatiënten en senioren en kan dat dan combineren met kennis over sport. Mijn collega Marieke de Haan is (sport)podotherapeut, medisch pedicure en podoposturaal therapeute en ziet in haar praktijk een sterke groei van 65-plussers die sporten."

'MEDISCH PEDICURE SPORT IS
EEN WAARDEVOLLE OPLEIDING
IN VOLLE ONTWIKKELING EN VERDIENT
ALS ZODANIG ERKEND TE BLIJVEN
MET EEN EIGEN BKD'

BEWEGINGSANALYSE EN SCHOENEN

In de vijfdaagse opleiding Medisch Pedicure Sport van Pediroda bereiden Ellen en Marieke medisch pedicures voor op de rol die de medisch pedicure kan spelen in de zorgketen rondom de sporter. Er is veel aandacht voor bewegingsanalyse: "Welke belasting krijgen de onderbenen en voeten van de tennisser? Hoe staat de klant? Welke klachten kun je voorkomen als je gaat hardlopen? Wat is de rol van de ondergrond (gras, gravel, kunstgras) op de belasting van de voet? We kijken kritisch naar allerlei soorten sportschoenen. Er zijn bijvoorbeeld hardloopschoenen met een anti-pronatie wig om te voorkomen dat de voet naar binnen zakt. Dat klinkt goed, maar daar ben ik voorzichtig mee. Ik leg uit dat deze correctie gevolgen kan hebben voor knieën en heupen.

Neem nu bijvoorbeeld fasciitis plantaris: wat zou de oorzaak kunnen zijn van de klachten? De stand van de voet of de schoenen? We kijken er echt anders naar. Wat zijn de endogene factoren die een rol spelen, zoals de anatomie, voetstand en fysieke gesteldheid van de sporter. Of de exogene factoren zoals de ondergrond en de belasting van de sport zelf? We behandelen per sport het soort belasting voor de voeten. Wat kun je zelf praktisch doen als Medisch Pedicure Sport en wanneer moet je doorverwijzen naar een andere discipline? Heel praktisch leren we bijvoorbeeld de voeten te tappen met sporttape of medical taping."

VERBREIDING VAN DE PRAKTIJK

Ellens cursisten moeten daarnaast ook marktonderzoek doen en leren om zich te profileren in het werkveld van de sportvoet. Ze leggen hiervoor, naast een theorie- en een

praktijkexamen, een mondeling examen af waarin zij hun portfolio verdedigen. Collega's met het diploma Medisch Pedicure Sport integreren hun specialisatie vervolgens in hun bestaande praktijk, ziet Ellen: "Ze gaan samenwerken met andere disciplines en lopen bijvoorbeeld stage bij een schoenenwinkel voor sportschoenen of een fysiotherapeut. Anderen gaan met een blauwdrukraam of voetspiegel naar de voetbalclub van hun zoon om informatie en advies te geven. Dan schrikken jonge voetballers soms van hoe hun voeten eruit zien... Met een simpele tip over schoendrogers kun je al veel ellende voorkomen. Zo kun je je praktijk uitbreiden. Als Medisch Pedicure Sport krijg je variatie in je klantenbestand én jonge klanten in je praktijk die daarna lang klant blijven. Wij besteden ook aandacht aan het motiveren van voetzorg bij sporters. Het is een totaal andere doelgroep dan de 'gebruikelijke' pedicureklant, met andere eisen. Als sporters een voet- of nagelblessure hebben, willen ze tóch doorgaan. Omdat ze al maandenlang getraind hebben voor de marathon of hun team niet willen laten zitten of omdat de coach druk uitoefent. Dan kun je niet zeggen dat die ingroeiende nagel nu rust nodig heeft, want dat advies volgt die sporter echt niet op. Ik werk al 17 jaar als sportmasseur bij de Nijmeegse Vierdaagse. Wandelaars met de grootste blaren zeggen simpelweg: "Zorg maar dat ik morgen wél kan lopen."

VERANDERING OP KOMST?

Ellen vertelt: "In 2016 heeft Pediroda aan Marieke de Haan en mij gevraagd om een opleiding over de sportvoet voor voetverzorgers te ontwikkelen. We noemden dat toen 'sportpedicure'. We baseerden ons curriculum op de kwaliteitseisen en competenties van het SCAS. Dat is de Stichting Certificering Actoren in de Sportgezondheidszorg. Daarin zitten onder meer sportfysiotherapeuten en sportartsen die zich bezighouden met sporters in de gezondheidszorg en die onpartijdig de vakbekwaamheid vaststellen van personen die zich richten op begeleiding van sporters en behandeling van sportblessures. We kregen een erkenning van het SCAS. Na enige tijd kwam de branche, dat wil zeggen Provoet, met een Branche Kwalificatiedossier (BKD) voor de Medisch Pedicure Sport. Daar zijn we ons aan gaan houden. Nu haalt Provoet informatie op bij haar leden over dit onderwerp omdat ze een besluit gaat nemen over

Drs. Ellen Brink (57) is bewegingswetenschapper, docent en eigenaar van Brink Opleiding en advies. In 1988 studeerde zij af aan de VU Amsterdam, onder meer op Inspanningsfysiologie. Zij geeft inmiddels ruim 20 jaar les aan pedicures en medisch pedicures, is daarnaast stagecoördinator en coach Ondernemersvaardigheden. Voor Pediroda heeft zij de opleiding Medisch Pedicure Sport ontwikkeld samen met Marieke de Haan. Marieke de Haan is sinds 1993 werkzaam in 'de voeten' zoals zij zelf schrijft. Naast Medisch Pedicure is zij ook podoposturaal therapeute en (sport) podotherapeut. Zij is werkzaam in het familiebedrijf Podocentrum Amsterdam.

het voortbestaan van het betreffende Branche Kwalificatie Dossier. In het plan dat op 1 augustus is gepresenteerd wordt het onderdeel sportvoet (net als de kindervoet) toegevoegd aan het beroepsprofiel Medisch Pedicure van Provoet en het branchekwalificatiedossier 2021 Medisch Pedicure van stichting Bravo. Het is weliswaar goed om in die opleiding een tipje van de sluier op te lichten over sportvoeten, maar daarmee zou het BKD Medisch Pedicure Sport helemaal komen te vervallen. Dat zou mij erg verbazen. Wat wij te vertellen hebben over sport en voeten is veel te veel om als 'paragraaf' te behandelen. De sportvoet verdient een verbijzondering, vinden Marieke en ik, en een andere manier van opleiden met veel aandacht voor evidence based handelen. Medisch Pedicures goed voorbereiden op de eisen van sporters gaat echt niet in één lesavond. De vraag naar gespecialiseerde pedicures met kennis over de sportvoet groeit alleen maar, zoals ik al vertelde. Corona heeft laten zien hoe belangrijk bewegen is voor de fysieke en mentale weerbaarheid. De opleiding Medisch Pedicure Sport heeft een grote meerwaarde voor sporters én voor pedicures en het zou eeuwig jammer zijn als we die kwijtraken."

'Ik zie meer'

Lieselotte Hanskamp-Maas uit Doetinchem werkt al bijna 12,5 jaar als Medisch Pedicure. Zij heeft begin 2019 de opleiding Medisch Pedicure Sport afgerond. Ze wilde graag méér weten van haar vak: "Ik ben sowieso een pedicure die graag van alles het fijne wil weten, maar je moet keuzes maken in je nascholingen en iedereen sport tegenwoordig. Veel mensen hebben klachten die ontstaan door een combinatie van factoren, waaronder sport. Ik vroeg in de anamnese altijd al naar het sporten, maar nu heb ik de kennis om verder te kijken en door te vragen. In de lessen namen we alle sporten door, de biomechanica en de belasting voor de voet. In de praktijk werkt het zoals ik had gehoopt: mijn specialisatie heeft echt meerwaarde. Het was niet mijn doel om specifiek meer sporters te trekken naar mijn praktijk, maar ik zie meer, bekijk ook de sportschoenen en kan daardoor beter doorverwijzen. Iedere keer weer kan ik mijn kennis uit de opleiding gebruiken. "Oh, dat klinkt logisch", zeggen klanten vaak en dan volgen ze mijn adviezen op. In de coronaperiode zijn meer mensen gaan hardlopen en wandelen, onder meer door de Ommetjes-app. In de tennisclub vlakbij mijn praktijk heb ik uit kunnen leggen wat de voeten te verduren krijgen bij het tennissen. De specialisatie is nog niet zo bekend. Vaak moet ik klanten uitleggen wat de betekenis van het bordje 'Medisch Pedicure Sport' is en ook aan andere disciplines in de voetzorg."